

A szlovákiai magyarok laikus fordításai

Az 1999-es szlovákiai kisebbségi nyelvtörvény viszonylag sok regiszterben jogot ad a szlovákiai magyaroknak, hogy anyanyelvüket használják. Hogy mégsem élnek vele, nem feltétlenül az ő hibájuk, hanem a rendelkezésükre álló eszközkészlet hiányossága: nincs olyan kialakult jogi-közigazgatási szaknyelv, amelyhez bátran nyúlhatnak. Ennek oka elsősorban Magyarország és Szlovákia különböző jogi- és közigazgatási rendszere.

A szlovákiai magyarok a fenti tények miatt gyakran kerülnek olyan helyzetbe, hogy ad hoc jelleggel hivatali kifejezéseket fordítanak. Sokszor csupán az a cél vezérli őket, hogy ne szlovák kölcsönszavakat használjanak, de sajnos ezek az egyszeri laikus fordítások bizony inkább csak mosolygatóak, sőt sokszor zavaróak. Még több bajt okozhatnak az újságírói nyelvben megjelenő furcsaságok.

Persze dicséretes a motiváció, azaz a magyarul való kifejeződés igénye, éppen ezért a pellengérré állított megoldások után, legtöbbször Szabómihály Gizella nyomán, sokszor az ő példáin keresztül, megpróbálok majd megoldást is nyújtani.

Előadásomban ezeknek az ad hoc típusú laikus fordításoknak a motivációit szeretném vizsgálni. Igyekszem csoportokat felállítani az egyes megoldások között, illetve ezekre több példát is hozni, elsősorban a jogi, hivatali nyelvből.

Az előadás során a felmerülő eseteket az alábbi, általam felállított kategóriákba fogom besorolni:

Szlovák nyelvi dominanciájú kifejezések: szlovák kifejezés használata, többjelentésű szlovák kifejezés, szlovák kifejezés magyarosítva, idegen alapú szlovák kifejezés magyarosítva, változatok idegen hatásra, tükörfordítás, tükörfordítás rossz környezetben.

Magyar nyelvi dominanciájú kifejezések: szlovákiai magyar megoldás, újságírói próbálkozások, nehézkes fordítás, tájékozatlanság, elavult kifejezés használata, magyar szakkifejezések differenciáltabbak, pongyolaság.

Összetett, szakmai kérdések: szaknyelvi kérdések, rendszerszerűség, terminológiai zűrzavar.

A felsorolt problémákra egy egységes szlovákiai magyar nyelv kialakulása jelenthet megoldást, amelynek lehetőségeire az előadás végén igyekszem kitérni.